REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30.*
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de *Dumінecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Dumінecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 coróne. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 254. Brașov, Luni-Marți 19 Noemvrie (2 Decemvrie). 1902.

Situație critică în Ungaria.

De câte-va dile se vorbesce mult în Budapesta și în Viena de critica situațiune politică, de-o crisă ministerială generală séu parțială în Ungaria.

Este atitudinea ministrului de honvedi br. Fejerváry în afacerea Nessi, și sunt declarațiunile categorice, ce le-a făcut ministrul la încheierea desbaterei asupra acestei afaceri de imunitate, cari au dat nascere faimelor despre crisă. Ele mai sunt nutrite și prin împrejurarea, că imediat după amintita desbatere, ce a durat o săptămână întrégă și a fost de tot vehementă, ministrul honvedilor Fejerváry a plecat la Viena, ca să raporteze Majestății Sale și că, curênd după el, a plecat la Viena și ministru-președinte Szell tot pentru a face raport corónei.

In discursul său br. Fejerváry le-a spus celor din stânga nisce adevěruri, ce au trebuit sě-i usture, și li le-a spus pe șleau, cătănesce, fără încunjur.

Décă e vorba, dise Fejervary, de a lărgi dreptul de imunitate, atunci acésta sě se facă pe cale legală, nu numai așa dintr'un singur incident. Momentul ar fi și rěu ales acum, „când onoratei stânge nu-i place miliția“. „Mâne póte nu-i va plăcea justiția, poimâne nu-i va plăcea preoțimea și în diua următóre va voi sě îngereze în cercul de activitate al administrației. Când însě ar voi sě s'amestece și în cercul de activitate al puterei esecutive, atunci am ajunge acolo, unde la timpul sěu ajunsese *conventul frances*“.

Ministrul honvedilor a criticat aspru atitudinea deputatului Nessi în Clușiŭ, când cu demonstrațiile în contra imnului poporal „Gott erhalte“, numindu-o nedémnă de un oficer. (Nessi este, cum se scie, oficer în reservă). A pus în lumina ei agitația contra lui „Gott erhalte“ și-a caracterisat politica lui Barabas dicênd, că ea „nu țintesce decât a propaga ura în contra armatei.“

Le-a spus'o apoi celor din fracțiunea stângei estreme, „cari nu cruță nici dinastie, nici armată, nici nimic“, sě se gândéscă la urmări, la influența, ce-o esercită pressa ei asupra poporului și i-a dojenit „sě nu mai spună atâtea minciuni poporului și alegětorilor, *sě nu se jóce cu focul și sě nu zugrăvéscă draci pe părețî*“.

Tóte acestea au supěrat mult pe ce-i din oposiție. I-a supěrat în deosebi, că ministrul a pus atâta greutate pe regulamentele militare întărite de împěratul și regele, pre când față cu hotărîrile camerei ar fi arătat numai că le respecteză „din prevenire“.

I-s'a făcut din causa acésta ministrului de honvedi imputarea, că ar fi proclamat absolutismul militar.

Enunciațiunile ministrului de honvedi nu numai că au turburat pe cei din stânga, dér au adus cu sine și-o divisiune în majoritate între vechii liberali și foștii aderenți ai partidei naționale. Cei dintâi au aplaudat furtunos pe Fejervary, ceilalți au rěmas mai reservați.

Atitudinea acestora din urmă a și fost curênd justificată printr'o declarațiune a președintelui camerei Apponyi, care a fost un avertisment dat cu vorbe frumóse ministrului Fejervary. A dis adecă Apponyi, că nu póte sě dea cuvintelor ministrului înțelesul, că acesta ar trage la îndoielă competența camerei. De aceea declară, că datoria sa este de a apěra demnitatea și suveranitatea camerei; că tóte autoritățile, fie civile séu militare, sunt datóre de a-se supune necondiționat tuturor měsurilor, ce le ia camera deputaților între marginile suveranității sale, pentru apěrarea acesteia.

Declarația acésta a dat prilegiŭ a se vorbi de un conflict între Fejervary și Apponyi. A doua di a făcut și ministru-president o declarație, prin care și-a dat silința a tălmăci cuvintele lui Fejervary în sens, că acesta n'a voit sě se pună în contradicție cu hotărirea camerei privitóre la apěrarea imunității, și s'a alăturat de altă parte cu totul la enunciațiunea presidentului camerei. De aci s'a conchis și la un conflict între Fejervary și Szell.

Intr'aceea Fejervary a și plecat la Viena. Foile opoziționale dic, că s'a dus la Viena, pentru-că — parlamentul nu-i impune. Oficioșii spun însě, că s'ar fi dus acolo nu ca sě céră satisfacție, séu sě-și dea misiunea, ci ca sě raporteze relativ la proiectele de lege militare.

Asemenea se dice, că ministru-președinte Szell n'a mers la Viena pentru aplanarea conflictului, ci pentru alte nevoi cu pactul, tratatele comerciale etc.

Pe tótă linia se desminte esistența unei crise ministeriale generale séu parțiale. Foile oposiției însě dic, că situațiunea critică politică nu s'a schimbat și în curênd va bate ciasul cel din urmă și pentru cabinetul Szell.

Svonuri de crisă. In urma celor ce s'au petrecut în dietă în afacerea Nessi; rěspunsul ce l'a dat ministrul de honvedi br. Fejervary la atacurile, ce s'au îndreptat contra lui din stânga estremă; declarația contelui Apponyi, că față cu orîcine va scii sě apere prestigiul camerei (Fejervary disese, că *numai din prevenire* față cu dieta a cedat votului de amânare în afacerea-Nessi,—lucru care a provocat furtună de proteste și pentru care oposiția kossuthistă a pretins, ca Fejervary în prim parlament sě-și retragă cuvintele); mai departe călětoria lui Fejervary și a lui Szell la Viena: tóte aceste au dat nutremênt faimelor despre o crisă ministerială. Diarele guvernamentale combat aceste sciri ca fiind lipsite de orî-ce basă, pe când pressa oposiționistă maghiară le susține și le alimenteză cu fel de fel de informațiuni.

Față cu aceste sciri, étă ce scrie „*Bud. Hirlap*“, unul din diarele guvernamentale autorisate:

„Se vorbesce de crisă, crisa însě n'are în situațiunea politică nici o motivare logică... Scim din sorginte sigură, că călětoria lui Fejervary la Viena nu stă în nici o legătură cu discuția asupra imunității, căci ea este pe deplin încheiată. Călětoria acésta se referă probabil la proiectele militare asupra cărora se va începe Lunia viitóre (adi) desbaterea în comisiunea financiară. Călětoria ministrului president la Viena mai că a fost necesitată de întorsătura, ce au luat'o lucrurile în „Reichstag“-ul german în jurul cestiunei tarifului vamal... Décă totu-și se vorbesce la noi despre o crisă, motivarea ei se póte lua numai din eventualitățile discuțiunei asupra proiectelor militare. Motivarea acésta însě, repetăm, n'are basă seriósă. Nu este crisă nici acum, și nu va fi nici în viitor“...

„*Magyarország*“ scrie între altele:

„Nu este crisă, de Szell e necesitate, fiind-că în momentul acesta el nu póte fi înlocuit prin altul. Numai el póte sě facă a trece prin dietă proiectele, cari ne stau de-asupra capului. Altul nimeni. Și de Fejervary e necesitate acum, căci el e representantul permanent al concepțiunei vienese“...

„Vaterland“ despre România. Diarul clerical „*Vaterland*“ din Viena comentând broșura lui Brackel, care precum se scie e favorabilă financelor României, atacă campania de calomnii și exagerațiuni, pe care o duc contra României diarele semito-file. „Vaterland“ susține, că înainte de tóte, sunt la mijloc manopere de bursă și spune, că România are drept la încrederea creditorilor sěi. Diarul atacă alianța israelită, acusându-o că este principala autóre a unei așa campanii necuvinciόse.

Diarul „Deutsche Zeitung“ comentând broșura lui Brackel, scrie în acelaș sens ca și „Vaterland“. Releveză apoi, că desvoltarea economică a României și bogățiile pămêntului dau o încredere sigură în viitorul ei.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Carcassa.

De Guy de Maupassant.

(Urmare).

Saint-Martin séměnă cu porturile mici, cari formeză tot-odată capitala insulelor presărate pe lângă continent. El este mai bine dis, un sat de pescari, care stă c'un picior în apă și cu unul pe uscat și în care locuitorii trăesc cu pesci, paseri, scoici și zarzavat. Insula e fórte plană, puțin cultivată, cu tóte astea pare mult populată, dér n'am pětruns mai departe în interiorul ei.

După masă trecuiŭ peste un mic promontor și vědênd, că marea se retrage rapid, am început sě merg prin nisip spre un fel de stâncă négră, ce era carcassa, care-o observam departe în apă.

Pășiam repede pe șesul galben, care era elastic ca carnea și părea că transpiră sub pașii mei. Marea, care fusese cu câte-va clipite înainte pe locul unde umblam, se retrase deja așa departe, încât ochii mei nu mai puteau deosebi linia ce despărția nisipul de ocean. Credeam, că asist la un spectacol fermecător supranatural.

Umblam pe un pustiu, unde cu câte-va minute mai înainte domnea o mare, și unde rěmase încă numai mirosul apei sărate și asprul și puternicul miros de țěrm. Umblam iute, nu-mi mai era frig, și priveam la carcassă ce se mărea la fiecare pas al meu și se putea acum distinge și recunósce destul de bine, că era un vas naufragiat.

Se părea, că cresce din pămênt și se proiecta pe giganticul fond al galbinului nisip în proporțiuni surprindětor de mari. După un drum de-o óră ajunsesem la carcassă. Era culcată pe-o parte, abia se mai ținea, ruptă, și-mi arătă ca un animal nenorocit cóstele sale rupte de lemn, uns cu păcură, găurit de piróne teribile. Prin tóte crěpăturile și rupturile întrase deja nisipul, care cucerise carcassa, o ține strîns și nu voia sě o mai slobódă. Părea c'a prins adênci răděcini în el. Partea dinainte se nămolise cu totul în terenul móle, ér partea de dinapoi în urma asta se ridicase mai sus. Cuvintele „Maria Iosif“, ce erau scrise cu litere albe pe fond negru, păreau, că strigă desperate după ajutor.

Am început se urc pe partea cea mai jósă a acestui vas-cadavru și întraiŭ de pe bord în interiorul lui. Lumina ce pětrundea în cóstele vasului prin crepăturile și spărturile lor, lumina trist acest spațiu lung, întunecos, plin de tot felul de lemnărie ruptă și care séměnă cu-o peștere. Alt-ceva nici nu se mai găsea în el, decât nisip ce acoperea scândurile, formând o pătură grósă.

Incepuseiŭ sě-mi fac notițe despre starea corabiei, ședeam pe un butoiŭ gol și stricat și scrieam la lumina misteriósă ce pětrundea printr'o lată crepătură, prin care puteam sě privesc nemărginita zahară ce-o crease înaintea ochilor mei refluxul. Din când în când mě pětrundea un straniu fior, ce-l provocase singurătatea și frigul, și mě opream din scris pentru a da ascultare diferitelor nesigure și tainice mișcări, ce s'audiau în carcassă. Ascultam la crevetele ce sgâriau corabia pe dinafară cu fórfecele lor încovoiate, la miile de viețuitóre ale mărei, ce-și făcuseră locaș pe acest cadavru, la sfredelirea încétă și regulată a cariilor, cari necurmat rup și strică cu scârțeirea sécă a unui sfredel ori și ce lemn vechiŭ.

De-odată însě aud de tot aprópe de mine voci omenesci. In momentul prim credeam, că au înviat înecații și se urcă din fundul vasului la mine, sě-mi povestéscă despre mórtea lor crudă. N'a durat mult, și cu câte-va salturi puternice am fost sus pe bord și věduiŭ jos în partea dinainte a corabiei pe un domn înalt cu trei fete tinere, séu mai bine dis, pe un Engles lung cu trei Misses.

Fără îndoială, ei se spăriaseră mai mult ca mine, vědêndu-mě că ies dintr'o gaură a acestui vas părăsit. Cea mai tîněră dintre fete voia sě fugă, ér celelalte

Rusia și cestiunea macedonénă. Diarul vienes *„Die Zeit“*, fórte bine informat în afacerile din Orient, are o scire din Petersburg de mare gravitate. E vorba, că în primele dile ale lui Decemvrie o *întrégă escadră rusésca va merge în apele turcesci, pe cósta Macedoniei.*

De altă parte, diarele rusescĭ confirmă și ele scirea diarului vienes dând și amĕnunte asupra unităților, carĭ vor compune flota destinată apelor turco-macedonene. Vor fi vasele de rĕsboiŭ: „Relvisan“, „Pallas“, „Bojarin“, „Diana“, „Pobeda“ și „Bogatir“.

Pentru întâiașĭ dată Rusia trimite pe cósta turcéscă o flotă considerabilă ca cea de acuma.

Ardealul și Sĕcuii. In ședința de la 29 Noemvrie a dietei s'a reluat firul desbaterii asupra indemnității. Deputatul *Molnar* Jozsias a vorbit despre pericolul ce amenință pe Secui și a dis între altele:

„Décă pier Sĕcuii, din partea rĕsăriténă a patriei, Ardealul în scurt timp își va pierde caracterul maghiar. Ér décă Ardealul își pierde caracterul maghiar, e numai cestiune de timp, când va peri total Ardealul pentru statul maghiar. Locul maghiarimei ardelene îl va ocupa fără îndoiélă românimea, și ast-fel statul maghiar pregătesce pat cald pentru Daco-România atât de mult dorită de Românĭ“...

Mesagiul regal român.

Domnilor Senatorĭ!
Domnilor Deputațĭ!

Salut în anul acesta corpurile legiuitóre cu o deosebită și viuă mulțumire.

Am serbat astă-primăvară cu țéra întrégă aniversarea de un pătrar de secol a rĕsboiului victorios și a proclamării independenței, a acelor fapte mărețe din carĭ s'au înălțat regatul României. In astă tómnă amintirea faptelor ostășescĭ a fost reînoită pe însușĭ câmpul de bătălie, unde s'a redeșteptat vitejia strĕmoșéscă în lupta crâncenă în care intraseră armatele aliate ruso-române.

Primirea căldurósă, ce am întêmpinat în Bulgaria din partea principelui și a poporului sĕu a dat acestei amintirĭ o semnificare deosebită. Am fost mișcat, că sentimentele de recunoscință pentru România sunt păstrate cu vioiciune și că numĕrósele legăturĭ de vecinătate din trecut nu sunt uitate. Astfel întrevederea de la Rusciuk și Plevna a întărit relațiunile prietenescĭ dintre amêndouĕ țĕrile.

Sunt fericit a constata, că raporturile nóstre cu tóte statele sunt din cele mai bune. Am putut dobândi acest resultat numai prin politica nóstră cumpănită, care în acord cu interesele nóstre proprii ca și cu marile interese europene, ne-a atras încrederea tuturor.

Domnilor Senatorĭ!
Domnilor Deputațĭ!

Situațiunea nóstră financiară s'a întărit în mod atât de satisfăcĕtor în cât douĕ budgete se încheie cu excedente, ér sumele disponibile ale tesaurului public fiind destul de însemnate, s'a putut plăti cu anticipație împrumutul provisor de 17.092,722 lei din primăvara trecută, al cărui termin expiră la 15 Iunie viitor.

Guvernul meu va presinta acum al treilea budget, în care cheltuelile sunt menținute la cifra hotărîtă în primăvara anului 1901: de douĕ-sute opt-spre-dece milióne și jumĕtate lei.

Pentru-ca excedentele sĕ fie întrebuințate cu prevedere și folos pentru țéră și pentru a menține echilibrul budgetar în viitor, ministrul meu de finance va propune modificările trebuinciόse la legea comptabilităței generale a statului.

Sistemul actual al accizelor comunale pune pedecĭ numĕróse transacțiunilor comerciale. Se vor supune deliberărilor domniilor vóstre mĕsurile menite a înlătura aceste pedecĭ și a asigura comunelor o situațiune financiară mai bună și mai stabilă.

Pentru a îmbunătățĭ și a ajuta folositórea instituțiune a băncilor populare, guvernul meu va presenta un proiect de lege, care le va da o organisare temeinică.

Așezămêntul sănĕtos al finanțelor va avé o înrîurire priinciósă și asupra desvoltării intereselor nóstre economice. Constat chiar de pe acum cu plăcere, că lucrările portului Constanța conduse cu energie de serviciul nostru technic, ca și acele ale căilor ferate, au dat exportului acestui an un avênt atât de însemnat, încât putem privi cu încredere desvoltarea comerciului nostru maritim.

Pe lângă proiectele de legĭ rĕmase din sesiunea trecută, se vor propune diferite mĕsurĭ pentru a înlesni aplicarea exactă a legilor existente și buna funcționare a administrațiunei.

Reforma învĕțămêntului public votată în anul trecut a început a fi aplicată, dând școlelor o direcțiune practică conformă trebuințelor țĕrei și cerințelor unui stat modern.

Sĕrbările comemorative ale acestui an au produs în armată cea mai mare însuflețire spre muncă bărbătéscă. Oștirea își urméză progresul firesc, ér directivele date vor desvolta tot mai mult în conducĕtorĭ simțĕmêntul datoriei și al rĕspunderii în armată convincțiunea, că ea nu este numai apărătórea ființei statului, ci tot odată o puternică instituțiune de cultură a poporului.

Domnilor Senatorĭ,
Domnilor Deputațĭ.

Pronia cerescă a binecuvêntat silințele țĕrei pentru a învinge o situațiune de o greutate excepțională. Sunt convins, că animațĭ de un patriotism luminat vețĭ urma și de aci înainte cu aceeașĭ rîvnă și abnegație munca care a produs róde atât de îmbucurătóre și vețĭ da guvernului meu sprijinul necesar pentru a ajunge la țelul ce-l avem cu toțiĭ: fericirea scumpei nóstre patrii.

Dumnedeu sĕ binecuvinteze lucrările Domniilor vóstre.

Sesiunea ordinară a corpurilor legiuitóre este deschisă.

Carol.

(Urméză iscăliturile miniștrilor.)

Discursul baronului Fejérváry.

Interesant a fost în desbaterea afacerei *Nessi* discursul ministrului de honvedĭ Fejérváry, la care revenim astădĭ:

Ministrul își începe discursul declarând, că nu avea de gând sĕ vorbéscă la obiect, însĕ a fost prea mult și prea aspru apostrofat din partea kossuthiștilor, așa că se simte îndemnat a lua cuvêntul. Dăcă e vorba de lărgirea séu restrîngerea dreptului de imunitate, acésta sĕ se facă prin o lege specială și nu incidental. Și acésta cu atât mai puțin acuma, când onoratei stânge nu-i place armata. Mâne, dice ministrul, póte nu-i va plăcé tribunalul și va face ingerințe în sfera de competență a judecătorilor, poimâne în sfera preoților și după aceea în cea administrativă. Décă ar mai face ingerență și în sfera esecutivei, atuncĭ am ajunge cu timpul acolo, unde a ajuns conventul frances.

„Onorată Cameră! urmă ministrul. D-vóstrĕ scițĭ, că militarii, fie că au pus jurămênt pe legĭ, fie că n'au pus, sunt obligațĭ de la general până la cel din urmă soldat, a respecta legile. Față cu hotărîrile camerei însĕ lucrurile se presentă altfel. Normativul în afacerile procedurei în cestiunĭ de onóre, îl țin hotărît de un drept al Majestății. (Gabriel *Ugron*: Nu e adevĕrat. *Br. Fejérváry.* Nu sunt curios sĕ sciu părerea d-lui Ugron! *Ugron*: Este dreptul națiunei! Br. *Fejérváry*: D-l Ugron sĕ o spună acésta Sĕcuilor, décă vor vré sĕ-l asculte!) Paragrafii 11 și 12 ai legii de la 1867 dic: Comanda, organisația internă, conducerea etc. aparțin drepturilor de domnitor ale Majestății Sale. (Oratorul cetesce paragrafii.) Tóte normele și ordinațiunile, ce resultă de aicĭ așa dér sunt drepturile Majestății. Și normele acestea, vețĭ admite și D-vóstrĕ în înalta D-vóstră înțelepciune, că sunt necesare. Căcĭ armata este dislocată din Brașov până în Bregenz, din Ragusa și Cattaro până în Lemberg și până la granița rusĕscă și trebue sĕ procedăm decĭ în mod unitar și după aceleașĭ norme pretutindenĭ. Aceste norme sunt prin urmare necondiționat necesare. Ele sunt prevĕdute însĕ în §§. 11 și 12 a legii de la 1867, și prin urmare sunt și legale. Regulamentul consiliului militar de onóre esistă de 30 anĭ, fără ca o procedură de onóre sĕ fi pricinuit vr'odată afacerĭ de imunitate.

Apoi trecênd asupra casului Nessi, dice: D-vóstră susținețĭ, că Nessi a fost în Clușiŭ în calitatea sa de deputat și în acéstă calitate a făcut ce a făcut. Eu tăgăduesc acésta. (Hentaller: Póte a fost trimis acolo ca soldat?) Nu, ci s'a alăturat și el deputaților venițĭ acolo sub conducerea președintelui. Acei domnĭ însĕ s'au dus la Clușiŭ, sĕ ia parte la o înălțătóre serbare națională, deși póte au fost și alții pe acolo, carĭ împărtășiau concepția lui Nessi. Aceia însĕ nu s'au solidarisat cu Nessi, fiind-că simțiau, că este pĕcat, sĕ tulbure acea înălțătóre sĕrbătóre națională. Dintre ceilalțĭ deputațĭ, nicĭ unul n'a umblat pe unde a umblat Nessi, și Vĕ rog acum sĕ-mĭ spunețĭ, décă este acésta de demnitatea unui ofițer? Décă se cântă „Gott erhalte“ orĭ se cântă séu se face altceva acolo, se cuvine unui ofițer sĕ demonstreze? Greșala s'a făcut prin demonstrație. Cum că un oficer, care stă în legăturĭ de serviciu, îndémnă plebea sĕ arunce cu pietri în trupe, sĕ mĕ ertațĭ acésta nu e procedură demnă de un oficer. (Sgomot în stânga estremă). De 30 de anĭ sunt aicĭ în calitate de secretar de stat și de ministru. Sunt în același timp și deputat și o spun cu mândrie, că mĕ simt și soldat, și totușĭ cu datoria mea în colisiunĭ nicĭ odată n'am ajuns.

Aicĭ nicĭ nu e vorba de afacerea Nessi, care aicĭ jócă un rol secundar; aicĭ e vorba de o campanie împotriva imnului „Gott erhalte“. Sĕ ne lămurim puțin. D-vóstrĕ scițĭ, că acest imn a fost compus de Haydn la 1797. Atuncĭ nicĭ nu era vorba de o împĕrăție austriacă. Impĕrăția austriacă s'a înjghebat la 1804. Cine susține așa-dér, că acesta este un imn împĕrătesc austriac, este în rĕtăcire, și mi se pare că rĕtăcirea este intenționată. In cursul timpurilor s'a întrebuințat acest imn cu ocasiunea onorurilor, când era de față Maiestatea Sa séu persónele acelea, cărora Maiestatea Sa le-a acordat acéstă distincție. Toțĭ domnitorii din lume își au imnul lor. Imnul antecesorilor Maiestății Sale a fost primul imn de acest fel. Acest imn este imnul personal al Maiestății Sale a împĕratului și regelui și cred, că acela care respectéză pe regele Ungariei, trebue sĕ respecteze și imnul. Precum se afirmă multe altele, carĭ nu corĕspund adevĕrului, așa se afirmă și aceea, că acel imn s'a cântat cu ocasiunea executării din Arad. Acésta nu este adevĕrat. Acésta a spus'o deputatul Akos Beöthy și deputatul Coloman Thaly, care pentru D-vóstră de sigur este autoritate. Dér Thaly a mers încă și mai departe. El a dis: Musica, adevĕrat, că nu-a eșit la acea ocasiune, însĕ trupa avea stég și când a fost predat stégul, s'a cântat acest imn. Relevez, că cu asemenea ocasiunĭ, nicĭ odată nu se scóte stégul. Sĕ admitem însĕ, că totușĭ s'a scos stégul, întreb însĕ cum puté sĕ cânte o musică, care nicĭ nu era de față? Unde este aicĭ logica? Décă îmĭ dațĭ voie, am sĕ adresez o întrebare onoratei opoziții. (Hentaller: Sĕ vedețĭ, că are sĕ dovedéscă, că martirii noștri nicĭ n'au fost esecutațĭ!) Eu dovedesc numai aceea, ce este adevĕrat. Acésta îl dóre pe orĭ-care, și décă d. deputat crede, că pe acei soldațĭ, fie că au fost Ungurĭ, Cehĭ orĭ Nemțĭ, nu i-a durut inima, se înșală. Impreјurările de atuncĭ au adus cu sine acest fapt dureros. Asupra acelor evenimente noi am aruncat vĕlul. De ce îl tot ridicațĭ? Cu asemenea lucrurĭ hrănițĭ numai ura contra armatei. Acésta e politica d-lui Bela Barabas, pe care o resping cu hotărîre. Rog pe acea fracțiune, care nu cruță dinastia și armata și nu cruță nimic, numai sĕ facă guvernului neplăcerĭ, sĕ binevoéscă a cumpăni puțin consecințele. Nu Vĕ jucațĭ cu focul și nu zugrăvițĭ pe dracul pe părete. Am dis ce am avut de dis, și ceea ce simt ca Ungur cinstit, și rog pe on. Cameră sĕ priméscă propunerea majorității comisiunei de imunitate.

Procesul „Cărții de aur“.

Din pledoaria apĕrătorului *Coriolan Brediceanu* reproducem, după „Drapelul“, următórele:

„Trebue, că d-l procuror a fost pĕtruns de lipsa de argumente seriόse pentru susținerea acusei sale, căcĭ s'a vĕdut nevoit a recurge la suspiționărĭ grave, de carĭ atât în cartea încriminată, cât și în materialul pertractării nicĭ urmă nu se póte afla. O astfel de suspiționare e aserțiunea d-lui procuror, că acusatul prin edarea cărții sale a fost condus de *tendința de a rupe Ardealul de la țéra ungurĕscă și al adnexa la România.* Nicĭ un fapt istoric, nicĭ o vorbire, nicĭ un manifest din „Cartea de aur“ nu conține acésta și nicĭ acusatul în rĕspunsurile sale, nicĭ cele desvĕlite în decursul cercetărei și pertractărei, nu pórtă nicĭ cel mai mic semn al acestei insinuărĭ.

„Și óre e consult a buciuma astfel de tendințe, a admite publice posibilitatea lor fără nicĭ o causă?! Eu aflu acésta de condamnabil tocmai din punct de vedere patriotic, și de aceea în numele clientului meu o resping, esprimându-mĭ mirarea, că tocmai d-l procuror ca oficiant al statului se jócă cu astfel de învinuirĭ grave, când scie că o conspirație în sensul espus de d-sa, chiar secretă de ar fi, e punibilă

---

douĕ se acățără de brațere tatălui lor, care rĕmase cu gura căscată, — acesta a fost singurul semn, prin care își trăda emoția.

După câte-va minute dise: „D-ta eștĭ proprietarul corabiei?“

„Da, domnul meu“.

„E permis sĕ ne uităm la ea?“

„De sigur, domnul meu!“

Torăì apoi o frasă lungă englezéscă din care n'am înțeles alta, de cât *„gracious.“*

Deórece căuta un loc pe corabie, pe unde sĕ urce mai cu înlesnire, îi arătai pe cel mai comod și-'i întinseiŭ mâna. El se sui și în urmă le ajutarăm sĕ se urce și fetelor, carĭ se mai liniștiseră în timpul acesta. Tóte trei erau ființe adorabile, cu deosebire însĕ cea mai mare, o blondină de vre-o opt-spre-dece anĭ, era fragedă ca o flóre, fină, grațiósă și răpitóre. Englesóicele frumóse apar întotdéuna ca nisce gingașe darurĭ ale mărei, — acésta părea c'a eșit din nisip, care dăduse pĕrului ei luciul auriu — și ne reamintesc adesea prin fețele lor admirabil de rumene, culórea gingașe roșietică a scoicelor și a mărgăritarelor din fundul tainicei mărĭ.

Ea vorbea mai bine ca tatăl ei și făcea astfel pe tălmaciul. Trebuia sĕ le istorisesc cu de-amĕruntul naufragiul.

Pe urmă scoborì întréga familie în interiorul carcassei. Abia întrațĭ în spațiul întunecos, ei și începură a-șĭ esprima prin esclamărĭ uimirea și admirațiunea lor, și cât ai bate în pălmĭ, fetele cu tatăl lor aveau în mână carnetele, pe carĭ le scóseră din fundul buzunarelor de la paltónele lor lungĭ, și începură pe loc schițarea în creion a locului sinistru, în patru esemplare.

Ședeau unul lângă altul pe o bârnă. Cele patru carnete de pe cei opt genunchĭ se acoperiră în grabă cu multe linii negre micĭ, ce representau pântecele spart al corăbiei „Maria Iosif“.

(Va urma.)

după legea nóstră penală. Și părinții noștri au luptat și și-au vărsat sângele pentru acéstă țéră, de aceea noi ca urmașii lor. avem drept și datorință a respinge tractarea nemeritată de conspiratorĭ numai așa curat din senin.

„Și óre prin o carte, care conține date istorice din trecut, și óre chiar acusatul Păcățianu e omul chemat sĕ încerce dărăbuirea țĕrii? Din d-l Păcățian voesce d-l procuror sĕ facă un al doilea *Bărnuțiu*, un al doilea *Iancu?* Ba și mai mult, căcĭ nicĭ din vorbirile, nicĭ din viéța, nicĭ din faptele acestora, nu se póte scóte nicĭ chiar o amintire a acestei insinuărĭ, căcĭ aceștia în acéstă patrie au voit sĕ trăéscă credincioșĭ tronului, cerênd numai *garanții pentru esistența și desvoltarea poporului român.*

„Dér acusatului Păcățianu d-l procuror îi insinuă alte marĭ și grave tendințe! D-lui Păcățianu, care nu a avut până adĭ nicĭ un rol și nu a luat parte la nicĭ una din mișcările din present ale Românilor din patria nóstră. D-l Păcățianu de present e chiar redactor la una dintre cele mai guvernamentale diare române. Românii înșișĭ se vor mira de descoperirea d-lui procuror, de importanța politică ce îi atribue, și tótă lumea o va ține de o *apucătură nereușită* întru susținerea unei acuse fără temeiŭ.

„Și încă cu câtă patimă și-a espus d-l procuror acusa, uitând că patima e batista, care astupă ochii minții și eu cu liniște și rațiune voiŭ încerca a deslega acea batistă de pe ochii d-lui procuror, ca sĕ se vadă adevĕrul curat și luminat. Cum însĕ pot ajunge acest scop, când d-l procuror — deși adĭ abia a concretisat acusa, după multele nóstre insistărĭ — acum în rechisitorul sĕu ér s'a întors la sistemul cumulării și aglomerării asertiunilor sale fără nicĭ un sistem, ca sĕ rĕmână tulbure, încâlcit și ascuns materialul acestui proces și pe deasupra sĕ planeze numai declamațiunile sale învinuitóre.

„Corect și serios era procedeul d-lui procuror, décă la fie-care dintre cele 4 delicte, carĭ le-a susținut, arăta în special la fie-care, carĭ îi sunt probele, atuncĭ apĕrării i se impunea datorința de a reflecta la fie-care delict și la probele aduse pentru fie-care. Eu nu am ce tulbura, eu nu am ce încâlci, eu nu am ce ascunde, de aceea voiŭ lua pe rênd punctele de acusă, după delictele, pentru carĭ cere d-l procuror osândirea clientului meu.

„Voiŭ începe cu delictele basate pe punctul 7 și 8 din cele 16 ale acusei: preamărirea lui Bărnuțiu și vorbirea lui Bărnuțiu.

„A fi încântat de vorbirea cuiva și a-l preamări pe un orator, nu e delict. Au fost casurĭ, când a vorbit Bărnuțiu și către Neromânĭ și aceștia tot cu acea impresiune mare s'au depărtat, audindu-l pe Bărnuțiu vorbind. Nicĭ eu, nicĭ clientul meu nu suntem nicĭ vrednicĭ, nicĭ în stare, nicĭ chemațĭ sĕ apĕrăm pe Bărnuțiu. Vorbirea și proclamația sa se află în cartea autorului ungur Jancsó Benedek și la alțĭ autorĭ..."

...Din punct de vedere curat juridic cele cuprinse în vorbirea lui Bărnuțiu nu pot constitui nicĭ provocare la nesupunere față de „legea de uniune a Transilvaniei", nicĭ revoltare contra legăturii Ardealului cu țera unguréscă. Nu! pentru simplul motiv, că Bărnuțiu a vorbit în 15 Maiŭ 1848, când legea de uniune încă nu a fost lege și nu a fost sancționată. Acésta lege s'a adus abia în Iunie 1848... care însĕ n'a fost recunoscută ca lege în vigóre...

„...D-l procuror légă de art. de lege I. din 1848 al dietei transilvane și art. de lege 43 din 1868 al dietei ungare, care singur e adĭ lege, ...și ĕstmod voiesce din o vorbire ținută la 3/15 Maiŭ 1848 sĕ făurescă un delict comis la 1902 în contra unei legĭ din 1868. Acusatul nu amintesce însĕ în aprecierile sale cu nicĭ un cuvênt legea din 1868 art. 43 și nicĭ cu o iotă nu amintesce in cartea sa stările presentului... Acest punct al acusei procurorului n'are decĭ nicĭ un rost.

„Asupra cărții încriminate peste tot, dice d-l procuror, că cuprinde o adunătură de invective la adresa națiunei maghiare. Măgulitóre întru adevĕr nu sunt, dér cartea e întitulată *„Luptele Românilor"*. Cu cine au putut avé Românii „lupte", decât cu vecinul lor mai de aprópe, cu Ungurul, apoi luptă e numai unde sunt contrarietățĭ, ér contrarietățile nu se aplanéză cu toaste și felicitărĭ. Un jude militar povestindu-mĭ despre atrocitățile din 1848 și eu mirându-mĕ mult de acestea, mi-a dis: „Nu te mira, căcĭ în timp de revoluție un cap de puiŭ e mai scump decât, o viéță de om.

„Apoi începutul luptei, pornirea, desvoltarea, depinde și de la contrarĭ, și dĕu! când te luptĭ, vrei sĕ și învingĭ și nu mai poțĭ alege modul și mijlócele de luptă. Intocmai precum sunt vorbirile și proclamațiunile la Românĭ, așa au fost și la Ungurĭ. Esemplul cel mai eclatant e proclamația lui Kossuth, cuprinsă în carte și de a cărei apreciare încă se légă d-l procuror, fără însĕ sĕ aibă măcar un cuvênt de desaprobare.

„Aflu decĭ lucru fórte natural și nicĭdecum tendențios, ca în cartea care conține date despre luptele Românilor, sĕ se cuprindă fapte și evenimente supĕrătóre pentru vecinii lor Ungurĭ, și de aceea nu e nicĭ o rațiune a ciopli din acéstă împrejurare motiv pentru susținerea acusei."

(Va urma).

Populația Ardélului.

D-l *B. P.* (Balogh Pál?) publică în „Budapesti Hirlap" de la 30 Noemvrie nisce date interesante asupra populației Ardélului. B. P. socotesce la Ardeal si comitatul Selagiu.

Ardealul (cu Selagiul) constă din 16 comitate, pe o întindere teritorială de 10·4 milióne jugăre catastrale. Inainte cu 10 anĭ Ardélul numĕra *2.442,383* suflete; după ultimul recensămênt numĕră *2.663,806* suflete, o diferență în plus de 221,423 suflete Sunt cu totul în Ardeal *2606* comune, cu 11 localitățĭ mai puțin de cât la 1890. Numĕrul comunelor maghiare e de 652, *comune românescĭ sunt* 1793, săsescĭ 159, apoi în Sĕlagiŭ 2 comune slovăcescĭ. In cei din urmă dece anĭ contingentul comunelor maghiare nu s'a schimbat; *comunele române s'au sporit cu 8*, cele săsescĭ au scădut cu 19.

Étă, după B. P., icóna etnică actuală a Ardélului:

Grosul *Maghiarilor* e situat în partea rĕsăriténă a Ardélului, în Sĕcuime, care numĕră 432 comune. In vecinătatea Sĕcuimei se află comitatul *Tĕrnavei-micĭ* cu basenul Dicio-St.-Mărtin, care constă din 17 comune și se întinde până la Mureș. Este apoi basenul Turdii cu 18 comune; basenul Cojocna cu 30 comune, cărora aparține și orașul Clușiŭ; basenul Szilágysamson cu 18 comune și basenul Șimleul Sĕlagiului érăși cu 18 comune. Mai sunt apoi—după B. P. — alte 114 localitățĭ maghiare, isolate total prin elementul român.

Elementul *săsesc* este și mai împrăsciat. Basenul cel mai mare zace în comitatele Tĕrnavei-marĭ și Târnavei-micĭ și atinge comitatele Odorheiu și Sibiiu. Localitatea principală: Sighișóra. Numĕrul comunelor 98. Basenurĭ săsescĭ mai micĭ sunt în comitatul Brașov (Țera Bârsei) cu 11 localitățĭ, comit. Sibiiu cu 14 comune, comit Bistrița-Năsĕud cu 19 comune și basenul Lechinței cu 9 comune. Afară de acestea mai sunt în Ardeal 37 localitățĭ germane, dintre carĭ 4 în Sĕcuime (Mureș-Turda) și 23 împrăsciate pe teritoriul de limbă român, la nord Bistrița-Năsĕud, la sud Sibiiu-Făgăraș și în centru Alba-inferióră, Cojocna și Tĕrnava-mică (comitate.)

La 1890 teritoriul de limbă român cuprindea în Ardeal *1713* comune, mai erau 12 comune românescĭ în Sĕcuime și alte 60 comune imprasciate parte la granițele de limbă ale basenurilor maghiare, sĕu germane.

D-l B. P. constată apoi, că câștigul teritorial al maghiarimei nu e mare, însĕ totușĭ s'a sporit numĕrul enclavelor maghiare. Arată apoi pierderile teritoriale ale maghiarimei. Românii au devenit majoritate în comunele: Betlean (Solnoc-Dobâca), Vălcăul ung. (Cojocna), Iara-de-jos (Turda Arieș), Șoimușul mic (Alba inferióră), ér prin românisarea Egersîgului granița de limbă română s'a întins până la Mureș. In valea Oltului) (comit Treiscaune) s'a format o nouă enclavă română prin comuna Erósd, care numĕră adĭ 222 locuitorĭ românĭ.

Io ținuturile locuite de Sașĭ — continuă B. P. — elementul săsesc a pierdut în timp de 10 anĭ 15 comune marĭ populate, în favorul Românilor, carĭ au ajuns în majoritate. Nicĭ o localitate săséscă nu mai este în care elementul român sĕ nu fi ajuns la 30—40%.

D-l B. P. impută apoi Sașilor, că cu tóte acestea ei au mai mare atragere către Românĭ, decât către Maghiarĭ, și stă înainte cu vechea sperietóre, că Românii ar amenința în esistența lor pe Sașĭ.

Cestiunea irlandesă.

Diarul „Alkotmány" publică o corespondență originală din Londra asupra cestiunei irlandese. Étă ce se dice în acea corespondență:

Opiniunea publică englesă este din nou preocupată de cestiunea irlandesă. Éră-șĭ se prepară ceva, căcĭ din nou curg condamnările pe capetele deputaților irlandesĭ. De când Irlanda geme în jugul engles, a ajuns sĕrmana la faliment moral și material. Certurile politice și religióse au înfrânt sufletul poporului, care astădĭ d'abia mai resistă englisării și anglicanisării. Décă n'ar avé nisce deputațĭ desinteresațĭ ca: Iohn *Redmond*, *O'Connel* și *Dillon*, cestiunea irlandesă n'ar mai fi actuală. Aceștĭ bărbațĭ însĕ luptă cu sforțărĭ supraomenescĭ pentru conservarea rassei lor. Nu de mult au condamnat patru deputațĭ naționalișĭ irlandesĭ, cu tot dreptul lor de imunitate, la cincĭ anĭ de muncă silnică. Alțĭ colegĭ de ai lor sunt și acuma în arest preventiv. Imperialismul engles, vĕdênd, că nu póte îngenunchia pe acéstă națiune eroică, a apelat la principiul *divide et impera*, pentru-ca sĕ-șĭ pótă sĕvîrși munca.

Și cum-că acésta a succes, arată casul deputatului *O'Keherty*. Deputații irlandesĭ, în urma unei hotărîrĭ a partidului, nu s'au presentat la încoronarea regelui engles. O'Keherty însĕ, cu tótă hotărîrea partidului, s'a presentat. Casul acesta a fost comentat cu satisfacție în pressa conservatóre, care constata cu bucurie, că între Irlandesĭ s'a produs o scisiune. *Daily News* și cele-lalte diare nu s'au înșelat. Sĕptĕmâna trecută colegiul electoral l'a somat pe O'Keherty, sĕ-șĭ depună mandatul, fiind-că nu s'a supus hotărîrei partidului. Deputatul însĕ a rĕspuns într'o scrisóre mai lungă, în care declară, că nicĭ prin gând nu-i trece a-șĭ depune mandatul. Mai departe protestéză contra lui *Dillon*, care dice, că s'a amestecat în afacerile colegiului sĕu electoral, fără sĕ fi fost îndreptățit la așa ceva.

Scrisórea acésta va avé urmărĭ fórte grave. O fracțiune a partidului s'a declarat de asemenea contra lui *Dillon* și a Ligei numită *United Irisch League*. Majoritatea covîrșitóre a partidului însĕ ține neclintită la independența Irlandei și la religiunea catolică. Scisiunea este aprópe desĕvîrșită, mai ales, că O'Keherty și soții sĕi au declarat, că în schimbul unor concesiunĭ vor sprigini pe *Chamberlain* și pe conservatorĭ la proiectul școlelor. Poporul însĕ nu se lasă ademenit și ține morțiș la hotărîrile ligii.

Guvernul engles a început o campanie teribilă contra Ligei irlandese și s'a pornit mișcarea pentru estradarea a 10 deputațĭ irlandesĭ.

SCIRILE DILEI.

— 18 Noemvrie

Bulgarĭ și Serbĭ. Din Sofia se scrie, că pentru o reapropiere mai cordială între Bulgaria și Serbia — în vederea unei eventuale acțiunĭ comune în Macedonia — guvernul bulgar a dat ordin expres, ca aniversarea victoriei de la Slivnița (în care Serbia a suferit înfrângere de la Prințul Alexandru de Battenberg) sĕ nu fie serbată anul acesta.

Ministru și profesorĭ sașĭ-verdĭ. Sub titlul acesta „Függ. Magyarorszag" aduce scirea, că ministrul *Wlassics* a pornit cercetare severă în contra profesorului sas de limba maghiară din Mediaș Michael *Konig* și a altor profesorĭ „pangermanĭ". — Cum și pentru-ce, se va vedé în urmă.

Alegerile de Sâmbătă. La alegerile anunțate deja pentru congregația comitatensă au fost aleșĭ în Scheiŭ: Dr. Vasile *Saftu* și V. *Sfetea.* In Brașovu-vechiŭ: Fr. *Schiel* și C. *Schnell* ér în Blumĕna: Dr. Ign. *Feiler.*

Arthur Korn în Berlin. Diarele maghiare publică cu mare amărăciune scirea despre o conferență ce a ținut'o redactorul german Korn refugiat, în Berlin. Korn a dis că Maghiarii vorbesc despre agitația pangermană numai sub pretext de a prigoni pe Germanii din Ungaria. Sub masca parlamentarismului — a dis Korn — guvernul maghiar esercită tiranie insuportabilă. Parlamentul liberal e numai o caricatură a liberalismului. Din causa acésta s'au deșteptat Germanii. Pressa maghiară a pretins îndată aplicarea de mijlóce volnice contra mișcării germane, dér n'a avut noroc, căcĭ ministrul a declarat, că nu este causă de prigonirea Germanilor. Cu tóte acestea un adevĕrat terorism se desfășură în Bănat, mai ales contra redactorilor germanĭ. Ascultătorii l'au aplaudat pe Korn.

Sucesiunea tronului Rusiei. După diarul german „Kölnische Zeitung", Țarul într'un consiliu al familiei imperiale, ar fi desemnat pe fiul marelui duce Vladimir Kiril ca moștenitor presumptiv al Tronului. Acésta pentru că — dice diarul din Colonia — medicii ar fi constatat, că Țarina nu mai póte avea copii și actualul mare duce moștenitor e atins de ftisie (oftica.)

Anarchist în parcul principelui Bulgariei. Din *Sofia* se telegraféză, că principele Ferdinand, care petrecea dilele trecute în Euxinograd, a primit o țidulă cu subscrierea: *un archist.* Pe țidulă era scris, că autorul scrisorii a vrut sĕ ucidă pe principe în parcul castelului; când a vĕdut însĕ pe copiiĭ principelui, a renunțat la intenția sa. Curênd după aceea a fost arestat în parc un tînĕr de 20 anĭ.

De la comună.

(*Ședința de la 27 Noemvrie.*)

La ordinea dilei: Petiția societății pe acții a căilor ferate vicinale Brașov-Treiscaune relativă la prefacerea liniei din tramvaiŭ cu vapor în linie cu vapor automotor, și cedarea de loc spre acest scop.

Societatea arată, că plănuesce schimbarea șinelor și prelungirea lor până în Prund și până la vilele din Nou, cere însĕ pavarea din nou a spațiului dintre șine și cedarea gratuită a locului public necesar, precum și a locului proprietate privată, care sĕ fie expropriată pe cheltuiala comunei.

Magistratul recomandă petiția societății, întru cât privesce cedarea locului public, nu recomandă însĕ espropriarea proprietății private pe cheltuiala comunei. Pentru urmarea tratativelor se alege o comisiune compusă din referentul Alfred *Schnell* și din membrii: *Dr. Baiulescu, Vogt, Eitel*, H. *Schiel, Hubbes* și *Verzar.*

Se decide a se oferi erariului căilor ferate gazul aerian necesar pentru iluminarea gării cu 28 banĭ metru cubic, respective cu 26 b., décă va fi nevoie de o cantitate mai mare de 35.000 metri cubicĭ. Mai departe a face juncțiunea cu gazometrele pe cheltuiala comunei, a purta 50% din cheltuelile instalațiunei interne a edificiului, în cas când contractul se va încheia pe 10 anĭ fără drept de resiliare, sĕu cu condițiunea de a se restitui comunei cheltuelile de investire pentru instalația internă.

Medicului veterinar al abatoriului, d-l David *Popoviciu*, i-se acordă cererea de a-șĭ începe serviciul, după ce își va fi făcut serviciul militar ca reservist de întregire, din care causă i-se acordă concediu până la 20 Decemvrie.

ULTIME SCIRI.

Londra, 30 Noemvrie. Aicĭ au sosit scirĭ oficiale despre *nouĕ turburărĭ în Macedonia.* 400 Bulgarĭ au năvălit în țéră prădând și jăfuind. Puterile au atras din nou atențiunea guvernului bulgar asupra responsabilității sale.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Călindarul Plugariului.

A apărut și se póte procura de la tipografia *A. Mureșianu* — Brașov, „**Călindarul Plugariului**“. Prețul, cu porto, **25 cr.** (50 banĭ).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obicĭnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor și cele poștale, scala timbrelor, Mĕsurile, tîrgurile din Ardeal și Ungaria și lista advocaților românĭ.

In *partea literară* vedem portretul bine reușit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Sĕ-l urmăm“). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cincĭ într'o păstaie (poveste de Andersen), Luléua lui moș Radu, Legenda pămĕntului și a muncii, de Dim. Dan, „Al mai tare om din lume“ (poesie în dialect bănățenesc) de regretatul tînĕr poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este și în acest an bine representată prin următórele articole: „Dușmanii economiei“ de Ioan Georgescu; „Plantarea pomilor“ de A. Boldor, „Causele de ce sĕmĕnăturile sunt rele“ de N. H. Vechiulescu, „Insecte stricăcióse pomilor și viilor“, „Ce plătesce banul și cum îl crutăm noi?“

După partea economică urméză pe mai multe paginĭ diferite *„povețe“*, apoi „Diverse“ și în fine „Anecdote și Glume“.

Ca adaos sunt și anul acesta o mulțime de anunțurĭ.

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 Novembre n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.20
Renta de coróne ung. 4%	97 90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%.	90 40
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%.	97.80
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	200 —
Bonurĭ rurale croate-slavone	156 50
Impr. ung. cu premii	101 25
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	100.90
Renta de argint austr.	120.55
Renta de hârtie austr.	100.25
Renta de aur austr.	91 90
Losurĭ din 1860.	151.15
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.48
Acții de-ale Băncei ung. de credit	702.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	667 —

Napoleondorĭ	19.08
Mărcĭ imperiale germane	117.05
London vista	239.35
Paris vista	95.27½
Rente austr. 4% de corónе	95.10
Note italiene	—.—

Cursul pieței Brașov.

Din 30 Novembre n. 1902.

	Cump.		Vênd.
Bancnot rom.	18.90		18 94
Argint român.	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	19.04	„	19.07
Galbenĭ	11.20	„	10.30
Ruble Rusescĭ	2.54	„	—.—
Mărcĭ germane	117.25	„	—.—
Lire turcescĭ	21.40	„	21.50
Scris fonc.Albina 5%	101.—	„	102.—

Bursa de Bucurescĭ

din 27 Nov. 1902

Valorĭ	Dobêndă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	97.¾
„ „ Impr. 1892	5 „	Ian.-Iul.	99 —
„ „ din 1893	5 „	„ „	99.—
„ „ 1894 int. 6 mil.	5 „	Apr.-Oct.	—.—
„ „ Impr. de 32½ mil.	4 „	Ian.-Iul.	86.½
„ „ Impr. de 50 mil.	4 „	„ „	86.¾
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	87 ¼
„ „ Impr de 45 m. 1891	4 „	„ „	87.—
„ „ Im de 120 mil. 1894	4 „	„ „	87.—
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	86.—
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6 „	Mai-Nov.	86.—
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale	5 „	Ian.-Iul.	100.½
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	89.—
„ „ urbane Bucuresc	5 „	„ „	84.¼
„ „ „ Iași.	5 „	„ „	81.—
Oblig. Soc. de basalt artificialĭ	6 „	„ „	—.—
	V.:N.		—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	—.—
Banca agricolă	500	150 v.	2405
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	250.—
Naționala de asig. ult. div. lei 43	200	„ „	139.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	250	„ „	390.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	385.—
Soc. rom. de hârtie ult. —.—	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	„ „	—.—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 80 l.	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse.	12	„ „	—.—

Scompturĭ:

Banca na . a Rom.	5%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	6 „	P tersburg	5%
Banca agricolă	9-10%	Berlin	3%
Casa de depunerĭ	5½	Belgia	3—
Londra	3—	Elveția	3½
Viena.	3½		

Sz. 11515—1902.
tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a „Furnika“ takarékpénztár végrehajtatónak Vas Gedeon végrehajtást szenvedő elleni 1200 kor. — fil. tőkekövetelés es járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törv.-szék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén levő, Alsó-Árpáson fekvő, az alsó-árpási 65 sz. tljkvben Vas Gedeon, Máté Máténé szl Vas Persavia, Sirb Bursanné szl. Vas Anna, Vas György, Neagoe Dumitruné szl. Vas Rafira, Vas Basil, Vas Richard és Vas Mária nevén álló A †

112/3	hrsz. egész ingtlnra	70 kor.	3988, 3989	hrsz. egész ingtlra	00 kor.
227, 228	„ „ „	814 „	4229, 4231/1	„ „ „	21 „
236	„ „ „	13 „	4465	„ „ „	13 „
730	„ „ „	219 „	4492	„ „ „	15 „
757	„ „ „	75 „	4548, 4549/3, 4550	„ „ „	63 „
800/2, 801/1	„ „ „	14 „			
1473, 1474/1 1475	„ „ „	156 „	4551, 4553/1	„ „ „	„
			4718/4, 4719	„ „ „	06 „
1504, 1505	„ „ „	63 „	4740	„ „ „	26 „
1549	„ „ „	26 „	4923	„ „ „	27 „
1597	„ „ „	134 „	5106	„ „ „	18 „
1888, 1889	„ „ „	53 „	5311	„ „ „	59 „
1899	„ „ „	09 „	5323	„ „ „	21 „
1959/2 1960, 1961	„ „ „	96 „	5382	„ „ „	22 „
			5390	„ „ „	23 „
2074	„ „ „	83 „	5576/1	„ „ „	08 „
2098	„ „ „	58 „	5596	„ „ „	80 „
2155	„ „ „	36 „	5680	„ „ „	47 „
2183	„ „ „	30 „	5728	„ „ „	154 „
2251	„ „ „	17 „	5732	„ „ „	55 „
2245/4, 2346	„ „ „	13 „	5794	„ „ „	39 „
2626	„ „ „	32 „	5823	„ „ „	57 „
2685	„ „ „	32 „	5891	„ „ „	42 „
2822	„ „ „	36 „	5895	„ „ „	06 „
2828	„ „ „	39 „	5949	„ „ „	80 „
2854	„ „ „	50 „	6008/b	„ „ „	56 „
3483	„ „ „	15 „	2079/1	„ „ „	10 „
3503/1	„ „ „	14 „	5619/2	„ „ „	41 „
3644	„ „ „	07 „	5620, 5623/1, 2125	„ „ „	109 „
3659/1	„ „ „	14 „			
3764, 3765	„ „ „	08 „	6171	„ „ „	21 „
3922/1	„ „ „	66 „	6263, 6266/6	„ „ „	28 „
3986, 3987	„ „ „	29 „	továbbá a 1554, 1555, 1556, 1557,		

1558 hsz ingatlanból Vas Gedeon jutalekára 46 kor. 54 fillben ezennel megállapitot kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi Deczember hó 20-ik napján délelőtt 9 órakor** Alsó-Árpás községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. § ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 § sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi Szeptember hó 12-ik napján.

A kir. járásbiróság, mint tlknyvi hatóság.

Schupiter,
kir. albiró.

765.1—1

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octob. st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·20 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·13 min. séra.
IV. Tr. acc. la órele 6·45 m. dimin.

Dela Brașov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 6·55 m. dim.
III. Trenul mixt la óra 1·40 m. dim.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda, la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 min. p. m.

Dela Brașov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·15 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 8·50 m. dimin.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Gyimes.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren accel. la órele 10·4 m. séra.
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Brașov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·23 min. séra.
III. Trenul pers., la óra 5 — m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra. (Are legătură cu Tușnad-Diuc-Gyimes).

Tipgrafia A. Mureșianu, Brașov.